

Altres llibres de la col·lecció:

10. Pandèmia. Quan el passat és el pròleg del futur
de Josep Bernabeu Mestre

9. Mai no s'acaba de tornar
de Matilde Gordero-Moreno

8. De la pròpia veu a la veu pròpia
d'Antoni Defez

7. Les fronteres de Walter Benjamin
de Josep Muñoz Redón

6. L'home Impacient. Diaris 1996-1998
d'Antoni Martí Monterde

5. Dues o tres pintes més tard.
Notes disperses (2012-2014)
de Ferran Archilés

4. Il·luses, santes, falsàries. Relats
d'espiritualitat femenina heterodoxa perseguida
per la Inquisició de València (1624-1808)
d'Albert Toldrà

3. L'ús de l'energia nuclear (Homo sàpiens?)
de Vicent Martínez Sancho

2. Funció plàstica de les lletres
de Ricard Huerta

1. Fuster o l'estratègia del centaure
de Vicent Salvador



Mai no s'acaba de tornar és un assaig sobre el retorn al poble en el qual l'esclat dels records impregna la mirada de qui, per un temps, se sent forastera sense ser-ho.

A través d'una sèrie d'articles breus, Matilde Gordero-Moreno reflexiona al voltant de la dicotomia poble-ciutat, les arrels, la sororitat, els viatges i l'acompanyament de la literatura i l'escriptura quan més fred fa.

Completa aquesta obra un conte, «L'altra», sobre el pas del temps i el fil que ens uneix a qui ens ha precedit i a qui ens succeirà.



9

Matilde Gordero-Moreno • Mai no s'acaba de tornar



Mai no s'acaba de tornar

Matilde Gordero-Moreno



EDICIONS DEL BULLENT

Matilde Gordero-Moreno (Cullera, 1984) és periodista, escriptora i consultora de comunicació. Ha col·laborat amb els digitals *Pikara Magazine*, *Núvol*, *Medià.Cat*, *Nationalia.cat*, *El Salto*, *Factorhumana.org* i *Diari La Veu*. En aquest últim va publicar, durant dos anys, una columna quinzenal en la qual destacaven els escrits impressionistes i costumistes sobre el seu poble natal, que ara veuen la llum en aquest volum. Ha estudiat Narrativa, Conte i Microrelat en l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès, on un dels seus contes va ser seleccionat per a l'antologia biennal d'alumnes *Iceberg 2*. El 2021 va publicar el poemari *Aquí ya no queda nadie*. També és profesora d'espectura creativa i acaba d'enegar un projecte per impartir tallers en escoles i instituts.



ÍNDEX

PRÒLEG.....	7
TORNAR.....	13
ZURIC.....	15
AIXÍ VAIG ARRIBAR A MEMPHIS.....	17
(I).....	17
(II).....	20
(III).....	22
RONDALLA DEL RETORN; EL POBLE.....	27
UNA CAIXA PRÒPIA	29
BENVOLGUT MIRATGE	32
MAR DE FONTS: ACTE PRIMER.....	37
AVORRIMENT.....	37
MAR DE FONTS: ACTE SEGON	40
CORATGE	40
29 D'ABRIL.....	43
MONÒLEG DEL DIJOURS	47
ACTE PRIMER.....	47
ACTE SEGON.....	47
ACTE TERCER.....	48
CASAR-SE UN DIVENDRES DE MERCAT.....	49
DIUMENGE DE PASQUA A CULLERA	52
EL QUE QUEDA DE TU	54
NO PARLARÉ DE SETEMBRE	56
RONDALLA DEL RETORN	58
L'HIVERN AL TRÒPIC	60
LA INTENSITAT.....	62
CINC COSES DE CULLERA QUE TROBAVA A FALTAR.....	64
VIATGES	67
L'ILLA ON EL SOL ES Ponia DE PRESSA	69
NICARAGUA, NICARAGÜITA.....	73
ELS MITES SÓN QUADRES IMPRESSIONISTES	75



TRES SETMANES SENSE MÚSICA	78
EL VERD, EL FRED, LA PLUJA	80
ESTIMADA ELISENDA	83
LA TINTA INVISIBLE	85
NINOTS INDULTATS	87
LLEGIR PERÚ (I): GABRIELA WIENER	90
LLEGIR PERÚ (II): EXPLICAR L'AMOR	93
NINGÚ NO VOL MARXAR D'UN LLOC BONIC	97
HOLANDA: LA HAIA	99
ARTICLES CULTURALS	101
EL PRINCIPI DE TOT	103
TAMBÉ ELS LLIBRES	105
MAI NO ESCRIURÉ SOBRE VOSALTRES	107
MIM SUECA: D'ESCENARIS I DE PERSONATGES	109
ENTREVISTAR VIVIAN GORNICK	111
LLEGIR-TE (I): ESMERALDA BERBEL	113
LLEGIR-TE (II): ESMERALDA BERBEL	115
MISCEL·LÀNIA	117
JOC DE TAULA	119
TENIA PRESSA	121
UCRONIES	123
S'OBRE EL TORN DE PARAULA	124
DUES DONES	125
MAI NO SÉ QUÈ FER	127
DISSIMULEM	128
GUERRA I PAU, CRIM I CÀSTIG	130
PER TANCAR	133
NORMAL, VIDA	135
L'ALTRA (UN CONTE)	136
AGRAÏMENTS	141

TORNAR

Ai, si em veieres ara, et quedaries de paper
de vore com toquem, de com porte els cabells.

«Potser tingues raó», SENIOR I EL COR BRUTAL



ZURIC

Zuric és l'única ciutat de Suïssa que no vaig visitar amb J. La deixarem per al final i mai no hi arribarem. La nostra història s'acabà abans.

Anit, Lourdes m'escrigué per a dir-me que estava a punt de volar a Zuric i desencadenà un retrobament oníric amb J., el suís pel qual vaig perdre el cap el 2006. Em ve al pèl per a posar fil a l'agulla i narrar el retorn al meu poble des del principi. Una comença a tornar quan marxa i J. passà per la meua vida, si fa no fa, en l'època en què com aquell que diu, vaig pagar a fugir.

Comencem a tornar quan marxem i mai no s'acaba de tornar. Juraria que aquestes frases són meues. Aquesta altra és de Flavia Company, de *Haru*:¹ «Qui fuig tard o d'hora ha de tornar per poder marxar». També: «El día en que despertar es distinto / y se parece más a nacer de una rama cortada».² Heu vist mai una olivera antiga recuperada?

Durant els onze anys que vaig residir lluny de la terra on vaig nèixer, tenia la sensació que podia viure en qualsevol lloc del món, excepte en el meu poble. Ara sé que soc capaç de viure en el meu poble i que, per tant, podré viure arreu, sense excepció. En aquests moments, no vull viure enlloc més.

¹ COMPANYY F., (2016). *Haru*, Barcelona: Catedral.

² COMPANYY, F., (2012). *Volver antes que ir*, Madrid: Eugenio Cano.



Dit això, les coses com són: tornar no s'assembla a una planta bonica que una amiga et regala quan la convides a dinar pel teu aniversari. És nàixer d'una branca tallada. Busqueu la imatge d'una olivera antiga recuperada.

Quan entrevistí l'escriptora nord-americana Vivian Gornick, em digué que si no pots escriure dels que tens a prop, és millor que et dediques a altres afers. Una opinió compartida pel nicaragüenc i premi Cervantes de 2017, Sergio Ramírez, i per la peruana Gabriela Wiener, amb els quals també he tingut el plaer de conversar. En un taller literari, la periodista argentina Leila Guerriero cità una frase d'un escriptor que deia que qui no vulga que els seus fills escriguen sobre ells, que millor adopte un gos.

Una pregunta constant en les meues trobades amb literats ha estat: com mantenen l'equilibri entre la privacitat dels seus éssers estimats i la necessitat d'explicar històries? Com s'ho fan per no perdre amics, per seguir celebrant el Nadal? Vull escriure una història real. Una història d'una branca tallada, d'una olivera recuperada. La ficció també fa això, explicar la veritat, la de cadascun. Però no vull escriure un conte. Vull explicar la meua història. La història de les meues històries.

AIXÍ VAIG ARRIBAR A MEMPHIS³

(I)

Vaig tornar a Cullera el 22 de desembre de 2016. En cotxe, amb l'Esther i el Toni. També portàrem una amiga seua que estava embarassada, motiu pel qual ocupà el seient de la copilot. Toni conduïa. L'Esther i jo anàvem darrere, com quan ens coneguérem, uns anys abans. Una amiga comuna ens havia posat en contacte perquè pensava que li podria interessar una feina que jo estava a punt de deixar:

—És una noia valenciana, però no sé de quin poble és.

Era l'Esther i era de Sueca. Parlàrem per telèfon, va aconseguir la meua feina i per fi, un cap de setmana, ens posàrem cara. Baixàrem juntes a València. Ni respiràrem. Vaig saber que ens estimàrem sempre.

El 22 en qüestió, res no era massa diferent a altres vegades. Viatge a la terreta per carretera. Nadal. Amics, coneguts, desconeguts, l'eixida de Barcelona, gossos, Miami platja, Marina d'Or, entrem a València o anem pel *bypass*?, a com eixim?, rodones, maletes, regals. Gènere i personal per muntar un mercat ambulant en cada pujada, en cada baixada.

³ «Així he arribat a Memphis» és una (altra) cançó de Senior i el Cor Brutal.